

Zes vragen aan Roeland Nieuweboer

Roeland D. Nieuweboer (1967), directeur VROM Inlichtingen- en Opsporingsdienst. Nieuweboer werkte eerder voor Politie Haaglanden, Politie Kennemerland en adviesbureau Berenschot.

Het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) heeft haar eigen bijzondere opsporingsdienst: de VROM Inlichtingen en opsporingsdienst, afgekort tot VROM-IOD. Deze dienst doet onderzoek naar middelzware en zware criminaliteit op het gebied van wonen, ruimte én milieu. De dienst werkt vaak samen met de Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst FIOD, de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst SIOD, de Economische Controledienst ECD, de Algemene Inspectiedienst AID, de Rijksrecherche en de reguliere politie. De VROM-IOD voert haar opsporingswerkzaamheden uit onder het gezag van het Functioneel Parket van het Openbaar Ministerie.

1 Als we kijken naar de omvang en ernst van milieucriminaliteit, hoe staat Nederland er dan momenteel voor?

"Milieucriminaliteit komen we veel tegen, maar de omvang is moeilijk vast te stellen. Vaak zien we ook dat er sprake is van internationale vertakkingen, bijvoorbeeld in de afvalhandel. Er valt ook goed mee te verdienen. De maffia in Zuid-Italië verdient net zo veel of meer met afval en afvalverwerking als met drugshandel. De complexe regelgeving en de verschillen in handhaving in de diverse Europese landen maken dat 'slepen' met afval al snel loont. Onder het mom van recycling verdwijnt bijvoorbeeld kunststofafval uit huisvuil, dus vervuild afval, naar Azië. Of het nu om asbest gaat of om bodembeheer, verantwoord omgaan met de leefomgeving vraagt investeringen. Het vermijden daarvan levert dan financieel gewin op, maar dat gaat ten koste van het milieu."

2 Wat zijn voor VROM-IOD belangrijke vormen van milieucriminaliteit die moeten worden aangepakt?

"Op dit moment richten wij ons op bodemsaneringen en wat er daarna met de grond gebeurt, op het internationale transport van afval (EVOA) en op illegaal vuurwerk. In de toekomst verwachten wij dat ook de handel in broeikasgassen, emissiehandel genoemd, onze aandacht zal krijgen. Met emissiehandel kun je waarde toekennen aan broeikasgassen en zo kosten in rekening brengen bij de vervuiler. Maar dit administratieve systeem levert mogelijk wel risico's van misbruik op. Dat willen we gaan onderzoeken."

3 Waarom vindt u het opsporen en handhaven van juist deze vormen van milieucriminaliteit zo belangrijk?

"Minister Cramer wil als milieuminister zorgen voor een schoon, gezond en veilig Nederland. Dat betekent een schone bodem, recycling van afvalstoffen en een veilige leefomgeving. Opsporing is een van de middelen die de minister inzet, naast bijvoorbeeld voorlichting en toezicht. Wij richten ons dan echt op de kwaadwillenden, degenen die alleen maar uit zijn op vuig gewin."

4 Wat verwacht u van de politie bij de aanpak van milieucriminaliteit?

"Ik zie de politie als een belangrijke partner. Het geldt dat VROM heeft gestoken in de politie moet wat gaan opleveren voor het milieu. De lokale politie kan zich richten op de 'alledaagse' overtredingen zoals het lozen van motorolie of verfafval. Zij zijn ook oren en ogen voor grotere milieudelicten. De Regionale Milieu Teams hebben vooral een rol bij het aanpakken van zogenoemde inrichtinggebonden milieucriminaliteit. Dat zijn bijvoorbeeld bedrijven die afvalstoffen lozen op het oppervlaktewater of boeren die illegaal asbestplaten verwijderen en afvoeren. Met de Interregionale Milieuteams werken we samen om landelijke of bovenregionale criminaliteit op te sporen. We willen de problemen aanpakken en per geval kijken wie dat het beste kan doen. Daarom vinden wij goede informatie-uitwisseling en samenwerking met de milieuteams, de Dienst Nationale Recherche Informatie (DNRI) en het Functioneel Parket (FP) belangrijk, zodat je waar nodig samen zaken kunt aanpakken."

5 Op welke manier denkt u de opsporing van milieucriminaliteit te kunnen verbeteren?

"Wij willen niet vanuit structuren denken, maar vanuit de aanpak van een probleem. Dat betekent dat je uit het wij-zij-denken moet. Dat dragen we breed uit en ik zie dat onze positie en handelswijze daarin wordt gewaardeerd en nagevolgd. Omdat wij verbonden zijn aan het ministerie zijn wij daarnaast ook goed ingevoerd in de wensen van de minister. Zo kunnen we een brug vormen naar de werkprogramma's van de milieuteams. Je ziet nu bijvoorbeeld met vuurwerk dat er een echte teamgeest gaat ontstaan met de milieuteams, DNRI en het FP. Iedereen wil goed doorpakken."

6 Wat kunnen burgers doen om er voor te zorgen dat milieucriminaliteit beter wordt aangepakt?

"Burgers hebben een belangrijke rol bij het doorgeven van signalen. Ze kunnen naar de politie stappen of naar een Inspectie als ze zien dat ergens de hand wordt gelicht met milieuregels. En ze kunnen ook anoniem bellen naar Meld Misdaad Anoniem, telefoonnummer 0800-7000. Dat leverde afgelopen maanden al tientallen tips op over bijvoorbeeld gerommel met grondtransporten."